

[Udenrigsministeren.]

stadig og effektiv selvhjælp og gensidig hjælp opretholde og udvikle deres individuelle og kollektive evne til at imødegå væbnet angreb.

Dernæst skal de ifølge artikel 4 rådføre sig med hverandre, når som helst nogen af dem mener, at en deltagers integritet, uafhængighed eller sikkerhed er truet.

Hovedbestemmelsen findes i artikel 5. Heri bestemmes det for det første, at et væbnet angreb mod en eller flere af deltagerne i Europa eller Nordamerika skal betragtes som et angreb mod dem alle. For det andet, at enhver af dem, i overensstemmelse med den ret til selvforsvar, individuelt eller kollektivt, som er hjemlet ved De Forenede Nationers pagt, skal komme den eller de angrebne til hjælp ved *straks*, hver for sig, men i forståelse med de øvrige deltagerlande, at tage sådanne forholdsregler — *herunder anvendelse af væbnet magt* —, som hver af dem anser for nødvendige til at genoprette og opretholde det nordatlantiske områdes sikkerhed.

Det følger af traktatens karakter af et subsidiært beskyttelsesmiddel i forhold til De Forenede Nationers pagt, at Sikkerhedsrådet omgående skal underrettes, og at de forholdsregler, der er truffet, skal bringes til ophør, så snart Sikkerhedsrådet selv har taget affære og truffet de nødvendige foranstaltninger til opretholdelse af områdets sikkerhed.

Endelig skal der ifølge artikel 9 oprettes et råd til gennemførelse af traktaten, og rådet skal bl. a. nedsætte en forsvarskomité, der skal udarbejde planerne til gennemførelse af bestemmelserne om gensidig bistand til udvikling af forsvaret og om den hjælp, der skal ydes i tilfælde af et væbnet angreb.

Er der nu her tale om en effektiv hjælp? Man kunne i og for sig spørge, om der ikke må regnes med at ville gå ret lang tid i tilfælde af et angreb på en enkelt af deltagerne, inden de øvrige deltagere kommer den angrebne til hjælp.

Hertil er for det første at svare, at det råd, der ifølge artikel 9 skal gennemføre traktaten, og i hvilket rådslagningerne må antages at skulle foregå, netop skal være således organiseret, at det omgående kan træde sammen. Men hertil kommer, at samtlige deltagere ifølge artikel 5 er forpligtet til straks, hver for sig og i forståelse med de øvrige deltagerlande, at tage sådanne skridt, derunder anvendelse af væbnet magt, som hver af dem anser for nødvendige for at genoprette og opretholde det nordatlantiske områdes sikkerhed.

Nu er det ganske vist, som jeg om lidt skal komme tilbage til, overladt til de enkelte deltageres eget skøn at afgøre, hvad det er nødvendigt at foretage for at genoprette ordenen. Kunne det da ikke tænkes, at de, der skal komme til hjælp, vil nøjes med utilstrækkelige forholdsregler? Hertil er at sige, at hvis væbnet magt er nødvendig for at genoprette sikkerheden, er det klart, at de deltagerlande, som fortrinsvis råder over sådanne magtmidler, ifølge traktaten er pligtige at bringe dem til anvendelse. Ellers ville traktaten ikke have nogen mening. Jeg kan da også her henvise til en udtalelse af den amerikanske udenrigsminister, som han fremsatte til pressen den 18. marts. Han sagde, at Amerika ved at slutte sig til den Nordatlantiske Traktat havde bundet sig til at foretage, hvad der var nødvendigt for at sikre et ganske bestemt resultat, nemlig det nordatlantiske områdes tryghed. *Og det betød, at hvis der forekom et regulært væbnet angreb på nogen af deltagerne, kunne der kun gives eet svar herpå: De Forenede Stater ville gå til krig.*

For regeringen er der ingen tvivl om, at De Forenede Stater vil anse sig forpligtet til med hele deres militære magt at komme et angrebet deltagerland til hjælp. Den omstændighed, at der til en amerikansk krigserklæring kræves beslutning af kongressen, behøver ikke at medføre nogen forsinkelse i hjælpen. Krigserklæringen forelå i 1941 — efter overfaldet på Pearl Harbour — i løbet af et døgn efter det japanske angreb, men allerede forinden havde den amerikanske flåde søgt at forsvare sig ved at skyde igen. Man må herved ikke glemme, at et angreb på en hvilkensomhelst deltagerstat ifølge artikel 5 er at anse som et angreb på De Forenede Stater selv.

For Danmarks vedkommende har vi jo forøvrigt en til den amerikanske forfatnings bestemmelse svarende regel i grundlovens § 18, hvorefter kongen ikke uden rigsdagens samtykke kan erklære krig.

Snarere kunne man spørge, om beskyttelsen efter traktaten ikke på enkelte punkter er mere vidtgående, end det egentlig er hensigtsmæssigt, som når angreb på nogen af deltagerne skibe eller flyvemaskiner indenfor traktatområdet ifølge artikel 6 henregnes til de forhold, der er at betragte som væbnet angreb i artikel 5s forstand. Men her gælder det, at deltagerne ikke er pligtige at foretage andre skridt end dem, de anser for nødvendige til opretholdelse af sikkerheden indenfor området, og det kan anses for givet, at sådanne epi-